

GIÁO DỤC THẨM MỸ CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ QUA DẠY HỌC CÁC VĂN BẢN THƠ TRONG BỘ SÁCH *CHÂN TRỜI SÁNG TẠO*

Phan Thị Bích Ngọc⁽¹⁾

(1) Trường Đại học Sài Gòn

Ngày nhận bài 27/4/2025; Chấp nhận đăng 29/5/2025

Liên hệ email: phanngoc.ais@gmail.com

Tóm tắt

Trong bối cảnh giáo dục hiện đại chuyển hướng sang phát triển năng lực toàn diện cho học sinh, năng lực thẩm mỹ đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách, nuôi dưỡng tư duy sáng tạo và khơi gợi cảm xúc nghệ thuật. Với đặc trưng ngôn ngữ cô đọng, giàu hình tượng, thơ ca trở thành chất liệu lý tưởng để giáo dục thẩm mỹ trong môn Ngữ văn bậc trung học cơ sở. Bài viết phân tích vai trò của thơ ca trong phát triển năng lực thẩm mỹ cho học sinh trung học cơ sở, đồng thời đề xuất các phương pháp dạy học thơ theo định hướng phát triển năng lực, phù hợp với chương trình Giáo dục phổ thông 2018 và bộ sách “Chân trời sáng tạo”. Nghiên cứu này dựa trên cơ sở lý luận và kết quả khảo sát thực tiễn tại Trường Quốc tế Việt Nam – Phần Lan, từ đó khẳng định tính khả thi và hiệu quả của việc tích hợp giáo dục thẩm mỹ trong dạy học thơ.

Từ khóa: cảm thụ văn học, chương trình Ngữ văn, Chân trời sáng tạo, dạy học thơ, năng lực thẩm mỹ

Abstract

AESTHETIC EDUCATION FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS THROUGH POETRY TEXTS (TEXTBOOK SERIES: CREATIVE HORIZONS)

In the context of modern education shifting toward the development of students' comprehensive competencies, aesthetic competence plays a vital role in shaping personality, nurturing creative thinking, and evoking artistic emotions. With its concise and imagery-rich language, poetry serves as an ideal medium for aesthetic education in lower secondary Literature classes. This article analyzes the role of poetry in fostering aesthetic competence among secondary school students and proposes competency-based instructional methods for teaching poetry, aligned with the 2018 General Education Curriculum and the “Creative Horizons” textbook series. The study is grounded in theoretical foundations and practical findings from field research at the Vietnam-Finland International School, thereby affirming the feasibility and effectiveness of integrating aesthetic education into poetry instruction.

1. Mở đầu

Trong bối cảnh giáo dục phổ thông hiện nay chú trọng phát triển phẩm chất và năng lực toàn diện cho học sinh, năng lực thẩm mỹ giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách, nuôi dưỡng tư duy sáng tạo và khả năng cảm thụ nghệ thuật. Với đặc trưng ngôn ngữ hàm súc, giàu hình tượng và cảm xúc, thơ ca trở thành chất liệu lý tưởng để

giáo dục thẩm mỹ trong môn Ngữ văn bậc trung học cơ sở. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy việc dạy học thơ hiện nay còn thiên về phân tích nội dung và kiến thức ngôn ngữ, chưa phát huy hiệu quả vai trò của thơ trong phát triển năng lực thẩm mỹ cho học sinh.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy theo định hướng phát triển năng lực, bài viết này phân tích vai trò của các văn bản thơ trong việc bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học sinh trung học cơ sở, đặc biệt là trong chương trình Ngữ văn bộ sách *Chân trời sáng tạo*. Trên cơ sở lý luận và khảo sát thực tiễn tại Trường Quốc tế Việt Nam – Phần Lan, bài viết đồng thời đề xuất một số biện pháp dạy học thơ nhằm nâng cao hiệu quả cảm thụ, sáng tạo và ứng dụng thẩm mỹ vào đời sống, góp phần phát triển toàn diện cho học sinh trong bối cảnh giáo dục hiện đại.

2. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý luận

Giáo dục thẩm mỹ trong nhà trường, đặc biệt thông qua môn Ngữ văn, giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển năng lực cảm thụ nghệ thuật của học sinh, đồng thời định hướng các giá trị Chân – Thiện – Mỹ trong đời sống tinh thần. Trong hệ thống các thể loại văn học, thơ ca với đặc trưng ngôn ngữ cô đọng, giàu hình tượng và nhạc điệu, có khả năng khơi gợi những xúc cảm mạnh mẽ và sâu sắc, tạo nền tảng thuận lợi cho việc phát triển năng lực thẩm mỹ ở lứa tuổi học trò.

Theo Procop (1989), chức năng thẩm mỹ được xem là yếu tố cốt lõi của văn học, bởi thông qua ngôn ngữ nghệ thuật, con người có thể tiếp cận, chiêm ngưỡng và cảm nhận cái đẹp một cách sâu sắc. Đặc biệt, theo quan điểm của Aristotle, thơ ca không chỉ phản ánh hiện thực đời sống mà còn thực hiện chức năng catharsis – thanh lọc cảm xúc – giúp con người đạt tới sự tinh tế trong nhận thức và hành động. Với khả năng gợi mở thế giới nội tâm phong phú, thơ ca không chỉ là đối tượng cảm thụ mà còn trở thành phương tiện để học sinh tái tạo và sáng tạo cái đẹp thông qua tư duy hình tượng và khả năng liên tưởng nghệ thuật.

Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn năm 2018 cũng xác định rõ yêu cầu cần đạt đối với học sinh trung học cơ sở: phát triển năng lực thẩm mỹ thông qua cảm thụ vẻ đẹp của ngôn ngữ và nghệ thuật, bồi dưỡng cảm xúc thẩm mỹ, đồng thời hình thành khả năng đánh giá và trân trọng các giá trị nhân văn trong tác phẩm văn học. Điều này khẳng định vai trò trung tâm của việc khai thác giá trị thẩm mỹ của các văn bản văn học, đặc biệt là thơ ca, trong quá trình dạy học Ngữ văn hiện đại.

Từ những cơ sở lý luận trên, có thể khẳng định rằng giáo dục thẩm mỹ thông qua thơ ca không chỉ góp phần phát triển năng lực cảm thụ nghệ thuật cho học sinh mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc bồi đắp nhân cách, nuôi dưỡng tư duy sáng tạo và tinh thần nhân văn. Việc tiếp cận và khai thác có hệ thống giá trị thẩm mỹ của thơ ca trong dạy học Ngữ văn sẽ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đồng thời tạo điều kiện cho học sinh phát triển toàn diện về trí tuệ, tình cảm và lý tưởng thẩm mỹ.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp thống kê kết hợp với phân tích – tổng hợp để làm rõ cơ sở lý luận về giáo dục thẩm mỹ trong bộ môn Ngữ văn. Đồng thời, phương pháp khảo sát, phương pháp thực nghiệm sư phạm cũng được áp dụng thông qua một số tiết dạy học thơ tại trường trung học cơ sở (Trường Quốc tế Việt Nam – Phần Lan, Hồ Chí Minh) để đánh giá mức độ hiệu quả của các phương pháp giảng dạy hiện nay.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Tác động của việc dạy học thơ đối với sự hình thành và phát triển năng lực thẩm mỹ của học sinh trung học cơ sở

Dạy học thơ trong chương trình Ngữ văn không chỉ đơn thuần là quá trình truyền thụ kiến thức ngôn ngữ hay nội dung văn bản, mà còn là một phương tiện quan trọng trong việc hình thành năng lực thẩm mỹ – một năng lực nền tảng giúp học sinh phát triển toàn diện về cảm xúc, trí tuệ và nhân cách. Thơ, với đặc trưng ngôn ngữ cô đọng, giàu hình ảnh và nhạc tính, có khả năng biểu đạt những trạng thái cảm xúc sâu sắc và tinh tế, tạo điều kiện cho học sinh tiếp xúc và đồng cảm với cái đẹp ở nhiều tầng bậc khác nhau. Theo Procop (1989), chức năng thẩm mỹ là một yếu tố cốt lõi của văn học, bởi thông qua ngôn ngữ nghệ thuật, người học có thể tiếp cận cái đẹp, từ đó nâng cao thị hiếu thẩm mỹ và khả năng cảm thụ nghệ thuật. Roman Jakobson cũng cho rằng thơ chính là đỉnh cao của nghệ thuật ngôn từ, nơi mà ngôn ngữ không chỉ là công cụ giao tiếp mà còn là phương tiện biểu hiện sáng tạo, khơi gợi tư duy hình tượng và liên tưởng giàu tính biểu cảm (Phuong Lự, 2002).

Một trong những giá trị đặc thù của thơ trong giáo dục thẩm mỹ là khả năng kích thích cảm xúc và hình thành tư duy biểu tượng ở học sinh. Khác với văn xuôi vốn mang tính miêu tả cụ thể, thơ tạo ra không gian nghệ thuật mở thông qua hình ảnh ẩn dụ, nhịp điệu và âm thanh mang tính gợi cảm. Học sinh khi tiếp xúc với thơ không chỉ tiếp nhận tri thức mà còn được rèn luyện năng lực tưởng tượng, khả năng liên tưởng, tư duy sáng tạo và cảm thụ nghệ thuật thông qua các hoạt động trải nghiệm như minh họa thơ bằng tranh, phổ nhạc cho thơ, sáng tác thơ từ trải nghiệm cá nhân. Những yếu tố này giúp học sinh hình thành năng lực cảm nhận về đẹp của ngôn ngữ và cuộc sống, góp phần nâng cao khả năng biểu đạt và thẩm mỹ ngôn ngữ (Nguyễn Văn Hạnh, 2019).

Kết quả khảo sát thực tiễn tại Trường Quốc tế Việt Nam – Phần Lan (VFIS) cho thấy việc dạy học thơ theo định hướng thẩm mỹ đã tạo ra những chuyển biến tích cực trong nhận thức, thị hiếu nghệ thuật và khả năng sáng tạo của học sinh. 88% học sinh cho biết các em hứng thú hơn khi học thơ thông qua hoạt động sáng tạo và 85% cảm nhận rõ sự phát triển về khả năng cảm thụ cái đẹp. Thay vì tiếp cận thơ như một văn bản học thuật cần phân tích cấu trúc và nội dung, học sinh được tạo cơ hội để kết nối tác phẩm với trải nghiệm sống, thể hiện cảm xúc cá nhân và sáng tạo nghệ thuật. Điều này không chỉ thúc đẩy tư duy thẩm mỹ mà còn giúp học sinh biết trân trọng các giá trị văn hóa – nghệ thuật trong cuộc sống thường nhật, từ đó hình thành nhân cách tích cực và ý thức xã hội sâu sắc.

3.2. Một số hoạt động ứng dụng giảng dạy văn bản thơ trong giáo dục thẩm mỹ cho học sinh

Nhằm phát triển năng lực cảm thụ và sáng tạo nghệ thuật ở học sinh trung học cơ sở, việc ứng dụng văn bản thơ trong giáo dục thẩm mỹ cần được triển khai linh hoạt thông qua các hình thức dạy học hiện đại và trải nghiệm sáng tạo. Dưới đây là một số định hướng ứng dụng tiêu biểu:

3.2.1. Dự án học tập liên môn

Dạy học theo dự án liên môn là một phương pháp tiếp cận hiện đại, giúp học sinh tích hợp tri thức từ nhiều lĩnh vực để giải quyết các vấn đề thực tiễn. Khi áp dụng trong giảng dạy thơ ca, phương pháp này không chỉ giúp học sinh mở rộng kiến thức văn học mà còn tạo cơ hội để các em khám phá, cảm nhận và thể hiện cái đẹp thông qua đa dạng loại hình nghệ thuật như hội họa và âm nhạc.

Dự án liên môn “*Thiên nhiên muôn màu*” là một minh chứng cụ thể. Học sinh được phân tích các bài thơ về thiên nhiên trong chương trình Ngữ văn, sau đó thể hiện cảm xúc qua việc vẽ tranh minh họa hoặc phổ nhạc cho bài thơ. Quá trình này giúp học sinh phát triển năng lực thẩm mỹ, tư duy sáng tạo, kỹ năng biểu đạt nghệ thuật, đồng thời nuôi dưỡng ý thức trân trọng thiên nhiên và môi trường sống.

Sản phẩm của dự án không chỉ là các tác phẩm hội họa hay nhạc phẩm mà còn là những bài viết cảm nhận sâu sắc, thể hiện sự gắn kết giữa tri thức văn học và trải nghiệm đời sống. Thông qua chuỗi hoạt động từ phân tích, sáng tạo đến triển lãm và phản hồi, học sinh được rèn luyện tư duy nghệ thuật, khả năng giao tiếp, làm việc nhóm và kỹ năng tự đánh giá, tự hoàn thiện sản phẩm sáng tạo của mình.

3.2.2. Hoạt động sáng tác thơ

Sáng tác thơ trong chương trình Ngữ văn trung học cơ sở không chỉ là hoạt động luyện tập ngôn ngữ mà còn là hành trình bồi dưỡng tâm hồn, phát triển năng lực thẩm mỹ và tư duy sáng tạo cá nhân. Khi tham gia sáng tác, học sinh có cơ hội chuyển hóa cảm xúc, suy tư thành những vần thơ mang dấu ấn riêng, đồng thời rèn luyện kỹ năng sử dụng ngôn ngữ nghệ thuật, khả năng liên tưởng, tưởng tượng phong phú.

Hoạt động sáng tác thơ được tích hợp theo từng cấp lớp với những mục tiêu phù hợp:

Lớp 6: Làm quen với thơ lục bát, nuôi dưỡng tình yêu quê hương qua thi ca.

Lớp 7: Sáng tác thơ bốn chữ, năm chữ, phát triển tư duy cô đọng và khả năng biểu đạt hình ảnh ngắn gọn.

Lớp 8: Làm thơ sáu, bảy chữ tự do, khuyến khích tự do sáng tạo và biểu đạt cái tôi cá nhân.

Lớp 9: Sáng tác thơ tám chữ, tổ chức cảm xúc chặt chẽ và diễn đạt sâu sắc.

Ngoài những tiết hướng dẫn học sinh sáng tác thơ theo chương trình, giáo viên có thể tổ chức các cuộc thi thơ theo chủ đề gắn với các sự kiện văn hóa như Ngày Nhà giáo Việt Nam, Tết Nguyên đán, ngày 8/3, nhằm giúp học sinh thể hiện tình cảm, suy nghĩ của mình thông qua ngôn ngữ nghệ thuật. Qua hoạt động này, năng lực cảm thụ thẩm mỹ, khả năng sáng tạo và phẩm chất nhân văn của học sinh được nuôi dưỡng và phát triển một cách tự nhiên.

3.2.3. Hoạt động ngoại khóa và học tập trải nghiệm

Đề thơ ca thực sự sống động và gần gũi với học sinh, cần tổ chức các hoạt động ngoại khóa và trải nghiệm học tập nhằm đưa nghệ thuật ngôn từ ra khỏi phạm vi lớp học, hòa nhập vào đời sống thực tiễn. Theo triết lý giáo dục của John Dewey, trải nghiệm thực tế đóng vai trò thiết yếu trong quá trình học tập, giúp học sinh kết nối tri thức với cuộc sống.

Các hoạt động như ngâm thơ, minh họa thơ bằng tranh vẽ, diễn ngâm thơ, hoặc sáng tác thơ từ những chuyến tham quan ngoại khóa đã cho thấy hiệu quả rõ rệt trong việc phát triển năng lực cảm thụ thẩm mỹ của học sinh. Dự án “*Chạm vào khoảnh khắc*” là một ví dụ tiêu biểu: học sinh ghi lại những khoảnh khắc đời thường bằng hình ảnh, sau đó sáng tác thơ để diễn đạt cảm xúc về những trải nghiệm cá nhân. Bộ sưu tập bài thơ và hình ảnh được lưu trữ trên nền tảng trực tuyến không chỉ tạo động lực sáng tạo mà còn khuyến khích học sinh quan sát, cảm thụ cái đẹp trong từng chi tiết nhỏ bé của đời sống.

Ngoài ra, việc tham quan các thắng cảnh hoặc di tích văn hóa, kết hợp với hoạt động sáng tác và cảm nhận thơ ca, cũng giúp học sinh "sống" trong không gian nghệ thuật, từ đó hiểu sâu sắc hơn giá trị thẩm mỹ mà văn học đem lại.

Như vậy, việc đa dạng hóa các hình thức tiếp cận thơ ca, kết hợp giữa lý thuyết và trải nghiệm, giữa tiếp nhận và sáng tạo, sẽ góp phần bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ toàn diện cho học sinh trung học cơ sở. Thơ ca không chỉ còn là đối tượng nghiên cứu mà trở thành phương tiện giáo dục tinh thần, tâm hồn và nhân cách thế hệ trẻ trong thời đại mới.

3.3. Kết quả của việc giảng dạy thơ theo hướng tiếp cận thẩm mỹ

3.3.1. Thay đổi trong thị hiếu thẩm mỹ của học sinh

Kết quả khảo sát cho thấy 85% học sinh có sự thay đổi tích cực trong cách nhìn nhận cái đẹp sau khi được học các tác phẩm thơ có yếu tố thẩm mỹ sâu sắc. Trước đó, nhiều học sinh tiếp cận cái đẹp theo hướng cảm tính, bị ảnh hưởng bởi xu hướng thị hiếu đương đại của truyền thông và mạng xã hội. Tuy nhiên, qua quá trình học tập, các em đã có nhận thức rõ hơn về giá trị bền vững của cái đẹp trong nghệ thuật và đời sống.

Một số thay đổi cụ thể trong thị hiếu thẩm mỹ của học sinh bao gồm:

Tăng cường sự nhạy bén với cái đẹp: Học sinh thể hiện sự quan tâm nhiều hơn đến vẻ đẹp của thiên nhiên, con người và các giá trị nhân văn. Khi đọc *Sang thu* (Hữu Thỉnh) hay *Mùa xuân nho nhỏ* (Thanh Hải) v.v..., các em không chỉ coi đó là một bài học mà còn liên hệ với cảm xúc, ký ức cá nhân.

Hình thành thị hiếu thẩm mỹ tinh tế hơn: Học sinh nhận ra rằng cái đẹp không chỉ tồn tại trong ngôn từ mà còn lan tỏa qua các loại hình nghệ thuật khác như hội họa, nhiếp ảnh và âm nhạc.

Chuyển biến trong thị hiếu thưởng thức nghệ thuật: 88% học sinh cho biết các em cảm thấy thích thú hơn khi đọc thơ, đặc biệt là các tác phẩm có yếu tố hình tượng cao và chủ động tìm hiểu thêm về thơ ca ngoài chương trình học.

3.3.2. Cải thiện năng lực cảm thụ và biểu đạt thẩm mỹ

Sau khi áp dụng phương pháp dạy học thơ theo hướng phát triển năng lực thẩm mỹ, học sinh đã thể hiện sự cải thiện rõ rệt về năng lực cảm thụ và biểu đạt nghệ thuật. Một số kết quả đáng chú ý:

78% học sinh tự tin hơn trong việc diễn đạt cảm xúc và nhận thức thẩm mỹ sau khi học các văn bản thơ theo hướng ứng dụng.

Phát triển khả năng phân tích và đánh giá nghệ thuật: Học sinh có khả năng nhận diện giá trị nghệ thuật trong thơ ca tốt hơn, đặc biệt thông qua các hoạt động thảo luận nhóm, phân tích hình tượng nghệ thuật và diễn kịch từ tác phẩm thơ.

Cải thiện năng lực biểu đạt thẩm mỹ: Nhờ vào các hoạt động như viết nhật ký cảm xúc, minh họa thơ bằng tranh vẽ và ngâm diễn thơ, học sinh đã thể hiện khả năng diễn đạt tốt hơn về cái đẹp. Đặc biệt, 72% học sinh cho biết các em có thể sử dụng từ ngữ giàu hình tượng hơn sau khi tham gia vào các dự án sáng tạo liên quan đến thơ.

3.3.3. Tăng cường khả năng sáng tạo và ứng dụng thẩm mỹ vào thực tế

Học sinh không chỉ nâng cao khả năng cảm thụ thơ mà còn được khuyến khích chủ động vận dụng năng lực thẩm mỹ vào đời sống thực tế, giúp các em phát triển tư duy sáng tạo và nuôi dưỡng tình yêu nghệ thuật. Thông qua quá trình tiếp cận thơ ca bằng nhiều hình thức khác nhau, học sinh có cơ hội khám phá chiều sâu ý nghĩa của tác phẩm, đồng

thời rèn luyện khả năng biểu đạt cảm xúc và quan điểm cá nhân một cách tinh tế. Để hỗ trợ và mở rộng những trải nghiệm này, giáo viên có thể triển khai những tiết ngoại khóa, hoạt động học tập hay các tiết học dự án, nhằm giúp học sinh kết nối thơ ca với nghệ thuật và ứng dụng thực tiễn, qua đó làm phong phú thêm góc nhìn thẩm mỹ của các em trong cuộc sống hàng ngày.

Để nâng cao hiệu quả giảng dạy thơ trong chương trình Ngữ văn trung học cơ sở, giáo viên có thể áp dụng các phương pháp dạy học tích cực như dạy học theo dự án, dạy học trải nghiệm, dạy học liên môn kết hợp Ngữ văn với Mỹ thuật, Âm nhạc và Công nghệ. Bên cạnh đó, phương pháp thảo luận nhóm, phân tích - tranh luận về thơ và sáng tác mở rộng sẽ giúp học sinh phát triển tư duy phản biện và khả năng diễn đạt sáng tạo. Ứng dụng công nghệ cũng là một hướng đi hiệu quả, chẳng hạn như tạo podcast thơ, video minh họa thơ, sử dụng các phần mềm thiết kế như Canva, Adobe Express để thể hiện bài thơ dưới dạng đồ họa trực quan. Ngoài ra, việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa như triển lãm tranh minh họa thơ, biểu diễn thơ phổ nhạc, nhiếp ảnh nghệ thuật theo cảm hứng thơ sẽ giúp học sinh kết nối thơ ca với thực tiễn, tạo ra không gian sáng tạo phong phú và hấp dẫn.

4. Kết luận

Trên cơ sở kế thừa lý luận giáo dục thẩm mỹ và khảo sát thực tiễn việc giảng dạy thơ ở bậc trung học cơ sở, bài viết đã đề xuất một hệ thống biện pháp khả thi nhằm phát triển năng lực thẩm mỹ cho học sinh. Các hình thức tổ chức dạy học như liên môn, sáng tác, hoạt động trải nghiệm và ngoại khóa với thơ ca đã cho thấy hiệu quả rõ rệt trong việc khơi gợi cảm xúc nghệ thuật, rèn luyện tư duy hình tượng và thúc đẩy khả năng sáng tạo. Những cách tiếp cận này không chỉ làm phong phú phương pháp dạy học mà còn giúp học sinh hình thành mối liên hệ sâu sắc giữa văn học và đời sống.

Về mặt giáo dục, có thể rút ra rằng: thơ ca không đơn thuần là chất liệu dạy học ngôn ngữ, mà là công cụ nuôi dưỡng tâm hồn, phát triển cảm xúc nhân văn và hình thành năng lực cảm thụ nghệ thuật cho học sinh trong bối cảnh giáo dục toàn diện. Khi học sinh được tiếp cận thơ một cách sáng tạo, các em có thể định hình những giá trị thẩm mỹ cá nhân, phát triển khả năng giao tiếp nghệ thuật và hình thành thế giới quan nhân văn, sâu sắc.

Tuy nhiên, việc triển khai giáo dục thẩm mỹ thông qua thơ ca trong thực tiễn vẫn đối mặt với một số thách thức nhất định. Nhiều giáo viên còn hạn chế về năng lực thiết kế hoạt động học tập thẩm mỹ hoặc chưa được đào tạo chuyên sâu về dạy học theo định hướng phát triển năng lực. Bên cạnh đó, điều kiện cơ sở vật chất, sự chênh lệch giữa các vùng miền và áp lực kiểm tra – đánh giá cũng là những rào cản ảnh hưởng đến tính hiệu quả và đồng bộ của việc dạy học thơ theo hướng này. Việc khắc phục những rào cản này đòi hỏi sự phối hợp giữa nhà trường, nhà quản lý giáo dục và chính sách đào tạo giáo viên.

Trong các nghiên cứu tiếp theo, cần mở rộng đối tượng khảo sát đến các trường phổ thông ở nhiều khu vực với điều kiện dạy học khác nhau, nhằm kiểm chứng mức độ khả thi và tác động dài hạn của các biện pháp giáo dục thẩm mỹ đã đề xuất. Đồng thời, có thể hướng đến việc xây dựng bộ tiêu chí đánh giá năng lực thẩm mỹ cụ thể trong môn Ngữ văn, từ đó giúp giáo viên có công cụ định hướng rõ ràng và đánh giá sát thực quá trình hình thành năng lực này ở học sinh.

Tóm lại, đổi mới phương pháp giảng dạy thơ ca theo định hướng phát triển năng lực thẩm mỹ không chỉ là yêu cầu phù hợp với tinh thần Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, mà còn là chìa khóa quan trọng để bồi dưỡng thế hệ học sinh có cảm xúc nhân văn, tư duy sáng tạo và khả năng lan tỏa giá trị cái đẹp trong đời sống hiện đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn*. (Ban hành kèm Thông tư số 32.2018/TT-BGDĐT, ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).
- [2] Dewey, J. (1934). *Art as Experience*. New York: Minton, Balch & Company.
- [3] Lê Ngọc Trà (2007). *Văn chương, thẩm mỹ và văn hoá*. NXB Giáo dục.
- [4] Nguyễn Thị Hồng Nam (chủ biên, 2019). *Ngữ văn 6, 7, 8, 9 – Bộ sách Chân trời sáng tạo*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- [5] Nguyễn Văn Hạnh (2019). *Giáo dục thẩm mỹ trong dạy học Ngữ văn*. NXB Đại học Quốc gia TP.HCM.
- [6] Phạm Thị Thu Hương (chủ biên, 2017). *Giáo trình thực hành dạy học Ngữ văn ở trường phổ thông*. NXB Đại học Sư phạm.
- [7] Phương Lưu (2002). *Lí luận văn học*. NXB Đại học Sư phạm.
- [8] Phương Lưu (chủ biên, 2005). *Văn học - Nhà văn - Bạn đọc*. NXB Đại học Sư phạm.
- [9] Procop, M. (1989). *Dẫn luận mỹ học*. NXB Panorama.
- [10] Thế Hùng (2006). *Mỹ học đại cương*. NXB Văn hóa Thông tin.